

(070049_k752_755_jaosa_793_ja_797_rakohje hyväksytty KV 10.10.2011 § 73)

MUUTOS 26.4.2023, tämä rakentamistapaohje koskee kaavan 070049 alueita: 070049_k793t9-11_k797t8-11_ja_20-22_rakohje.

Katso myös kaavan 070061 rakentamistapaohje 070061_k797_osa_ja_k7101_rakohje, voimaan 26.4.2023.

Pajalanpihan pientaloalueen yleiset ohjeet koskien koko Pajalanpihan asemakaava-alueetta

Rakennusten arkkitehtuuri

Rakennusten arkkitehtuuriin tulee olla selkeää ja rauhallista. Voimakkaita tyylilainauksia tulee välttää. Tällaisia ovat räystäskoristeet, julkisivun laudoituksen voimakkaat suunnan vaihtelut sekä ylimääräiset koristeaiheet ikkunanympäryslaudoituksissa.

Rakennusten tulee olla harjakattoisia ja avoräystäisiä. Piharakennuksissa sallitaan pulpettikatto. Julkisivumateriaali voi olla peittomaalattua puuta, poltettua tiiltä tai rappautsa. Puujulkisivun tulee olla peittomaalattua julkisivulaudoitusta tai paneelia ja se voi olla korosteosiltaan myös rimoitusta tai levyä. Rappauksen tulee olla tasainen ja peittävä.

Rakennusten päävärit ovat luonnonvalkoinen, vaalean harmaa, tiilenpunainen tai tumma harmaa. Näiden värien lisäksi voi yksityiskohdissa käyttää tehostevärejä, puunsävyyistä kuultavaa puunsuojaa sekä harmaata tai sinkittyä terästä. Tiilen tulee olla sileä, väriltään poltetu tumma punainen tai ruskea, sauma tumma tai laastinharmaa. Sokkelin tai pilariperustusten värin tulee olla neutraalinsävyinen harmaa.

Kattomateriaaleista sallitaan konesaumattu peltikate ja kattotiili. Värit ovat tumma harmaa RR23 sekä punaruskea/antiikin punainen. Ikkunapeltien tulee olla harmaita tai punaruskeita.

Ikkunoiden ja ovien tulee olla valkoisia, ruskeita tai harmaita. Myös kuultokäsitelty puu tai korostevärit sopivat ulko-oviin ja niihin liittyviin ikkunoihin.

Jos asuinrakennuksen katon alalappeet sijaitsevat rajan suuntaisesti alle 2 metrin päässä tontin rajasta, tulee asuinrakennusten vesikatot varustaa lumiesteillä myös naapuritontin suuntaan. Piharakennusten katot, vedenpoisto ja tontin pinnanmuodot tulee suunnitella siten, että vedet ja lumet eivät valu naapurin tontille.

Rakennukset tulee perustaa paaluperustukselle tuulettuvalla alapohjalla, sillä maan ylempien kerrosten kantokyky on heikko ja pohjavesiolosuhteet voivat rakentamisen vaikutuksesta muuttua. Paalut tulee ulottaa kantavaan maakerrokseen asti. Kellarin rakentaminen ei ole sallittu pohjavesiolosuhteiden takia. Perustamistapa suunnitellaan tarkemmin tonttikohdaisesti rakennesuunnittelijan toimesta rakentajan teettämän pohjatutkimuksen tai -lausunnon mukaan. Perustusten suunnittelussa tulee huomioida radonin torjunta. Pihan korot on määritelty asemakaavakartassa.

Palomääräykset ja tontin rajan läheisyys

Rakennettaessa kiinni rajaan tai alle neljän metrin päähän rajasta, astuvat voimaan tiukemmat palomääräykset. Nämä rajoittavat esim. seinärakenteen valintaa ja ikkuna-aukotusten määrää. Rajaan kiinni rakennettaessa muodostuu naapuritontille rasite rakennuksen maanalaisia rakenteita varten. Rakennusten arkkitehtuuriin ja rakenneratkaisuihin vaikuttava palonsoojaus sekä osastointitarve tulee määrittellä tarkemmin pääsuunnittelijan ja rakennusvalvonnan kanssa.

Tontin tilavaraukset ja aitaus

Tontteja ei saa aidata muilta osin kuin kaavassa on määrätty muuten kuin istutuksilla. Jätteille ja lajittelulle tulee rakentaa aitaus tai katos tonttiliittymän läheisyyteen. Sen tulee muodostaa arkkitehtonisesti yhtenäinen katujulkisivu tontin rakennusten kanssa.

Tontille tulee osoittaa kaksi autopaikkaa, joista autot tulee voida toisistaan riippumatta kääntää niin, että kadulle ajetaan keula edellä.

Tontilla tulee huomioida esteettömyysvaatimukset, jotka mahdollistavat asumisen myös liikuntaesteisenä ja huomioivat pelastustoimen tilavaraukset sairaskuljetusten osalta.

Istutukset

Tontit tulee aidata pensasaidoilla. Metsäkuusia ja kuusiaitoja ei saa käyttää. Aitaa muodostavat istutukset eivät saa olla korkeampia kuin kaksi metriä ja eivät näin ollen saa varjostaa naapurin tonttia. Suurten puiden tai pensaiden heittovarjot saattavat peittää suuren osan tontista heikentäen sen viihtyisyyttä. Myös yksittäisten puiden tulee soveltua korkeutensa ja muotonsa puolesta tiivistä rakennetulle alueelle. Sopivista kasvilajeista on erillinen listaus.

Muita rakentamista koskevia määräyksiä löytyy Järvenpään rakennusjärjestyksestä, www.jarvenpaa.fi/liitetiedostot/materiaali/343.pdf

Tässä rakentamistapaohjeessa viitataan Suomen rakentamismääräyskokoelman määräyksiin kuten RakMk A2, rakennusten suunnittelijat ja suunnitelmat, E1 Rakennusten paloturvallisuus, F1 esteetön rakennus ja G1 asunotosuunnittelu. Pääsuunnittelijan tehtävä on varmistaa, että lähtötiedot ja suunnitelmat ovat keskenään ristiriidattomat ja määräysten mukaiset. Siksi on tärkeää, että tämä vastuuhenkilö on hankkeessasi mukana heti sen alusta asti. Vastaava työnjohtaja varmistaa osaltaan, että rakentaminen noudattaa tehtyjä suunnitelmia ja voimassa olevia lakeja sekä määräyksiä.

Liittyy kaavaselostukseen Pajalanpiha, asemakaava ja asemakaavan muutos

PAJALANPIHAN RAKENTAMISTAPAOHJEET

Koskee tontteja ~~753, 19 ja 755, 5, 6, 13, 14, 21~~

Diaarinumero 1365

Kaavatunnus 070049

Hyväksytty osana asemakaavaselostusta

KH...2011

KV...2011

JÄRVENPÄÄN KAUPUNKI

Tekninen keskus, kaavoitus ja mittaus

Seutulantie 12

PL 41, 04401 JÄRVENPÄÄ

vaihde (09) 27191, faksi (09) 2719 2722

Pajalanpihan pientaloalue muodostuu suurelta osin pienistä 500 m²:n kokoisista tonteista. Koska tontin pinta-ala on pieni, on rakentamisen ohjaamiseen kiinnitetty tavallista enemmän huomiota.

Pajalanpihan rakentamistapaohjeet ja tonttikorkokartta on hyväksytty osana asemakaavan selostusta ja niitä tulee noudattaa. Rakentamistapaohjeilla havainnollistetaan asemakaavan suunnitteluperiaatteita ja helpotetaan sopivan talomallin ja tontinkäyttöratkaisun valintaa.

Kun kaikki noudattavat yhteisiä pelisääntöjä, muodostuu alueesta yhtenäinen kokonaisuus, jossa jokaisella on aurinkoista pihaa sekä vapaita näkymiä tontin pienestä pinta-alasta huolimatta. Kun rakennusaloja noudatetaan, turvataan riittävät etäisyydet niin rakennusten kuin ikkunoidenkin välillä. Rakentamistapaohjeissa esitetään myös palomääräysten, rakenteiden sekä rakennusaikaisten työvarojen vaikutus valittavaan ratkaisuun.

Lisäksi alueella 1 on täyttyvä asemakaavan melusuojausmääräykset Pohjoisväylän suuntaan. Nämä vaikuttavat rakennusten sijoitteluun ja arkkitehtuuriin.

alue

1

Alue 1, Melumuurirakennukset

Melusuojaus rakennusten ryhmittelyllä

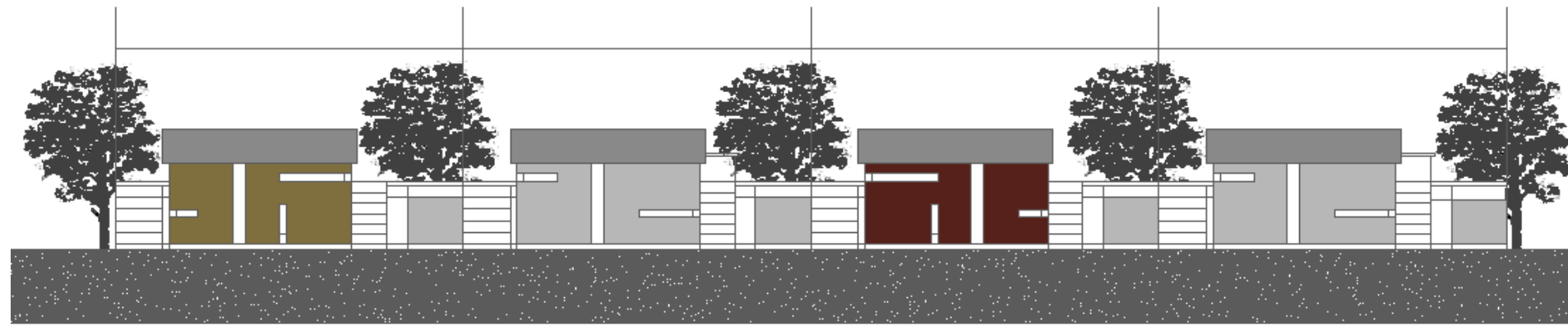
Rakennusten tulee suojata tontin ulkotiloja Pohjoisväylän melulta. Niiden tulee muodostaa yhtenäinen peittävä rakenne, joka voi koostua asuinrakennuksen lisäksi autosuojista, varastoista, katoksista, parvekkeista ja aidoista. Oleellista on, että rakenne on tiivis ja tarpeeksi korkea. Suojaavan rakenteen korkeus tulee olla vähintään 2,7 m ja jotta rakenne on tiivis, tulee sen olla aukoton ja se tulee perustaa ehjälle sokkelille (pilariperustusta ei sallita). Myös seinärakenteen laudoitusten tai levyjen saumojen tulee olla tiiviitä. Rakennuksen taakse on osoitettu istutusvyöhyke, jolla rakenteen muurimaisuutta pehmenetään. Muurimaista vaikutelmaa voi Pohjoisväylän puolella keventää myös pysty ja vaakasuunnassa ikkunoin, materiaali- ja väri vaihteluilla sekä rimoituksin. Rakennusten eri osat voivat olla eri korkuisia ja luonteisia. Muurissa voi olla pieniä eroja myös syvyys suunnassa, jolloin toinen seinäke sijoittuu hieman toista taaemmaksi. Arkkitehtuuri yhdessä istutettavan kasvillisuuden kanssa luo vaihtelevaa ja mielenkiintoista kaupunkiympäristöä. Tällaiset ratkaisut olivat yleisiä vanhoissa puukaupungeissa, joissa pihat rajattiin katualueesta rakennuksiin ja puuaidoin.

Asunnon sisätilat ja liikenne

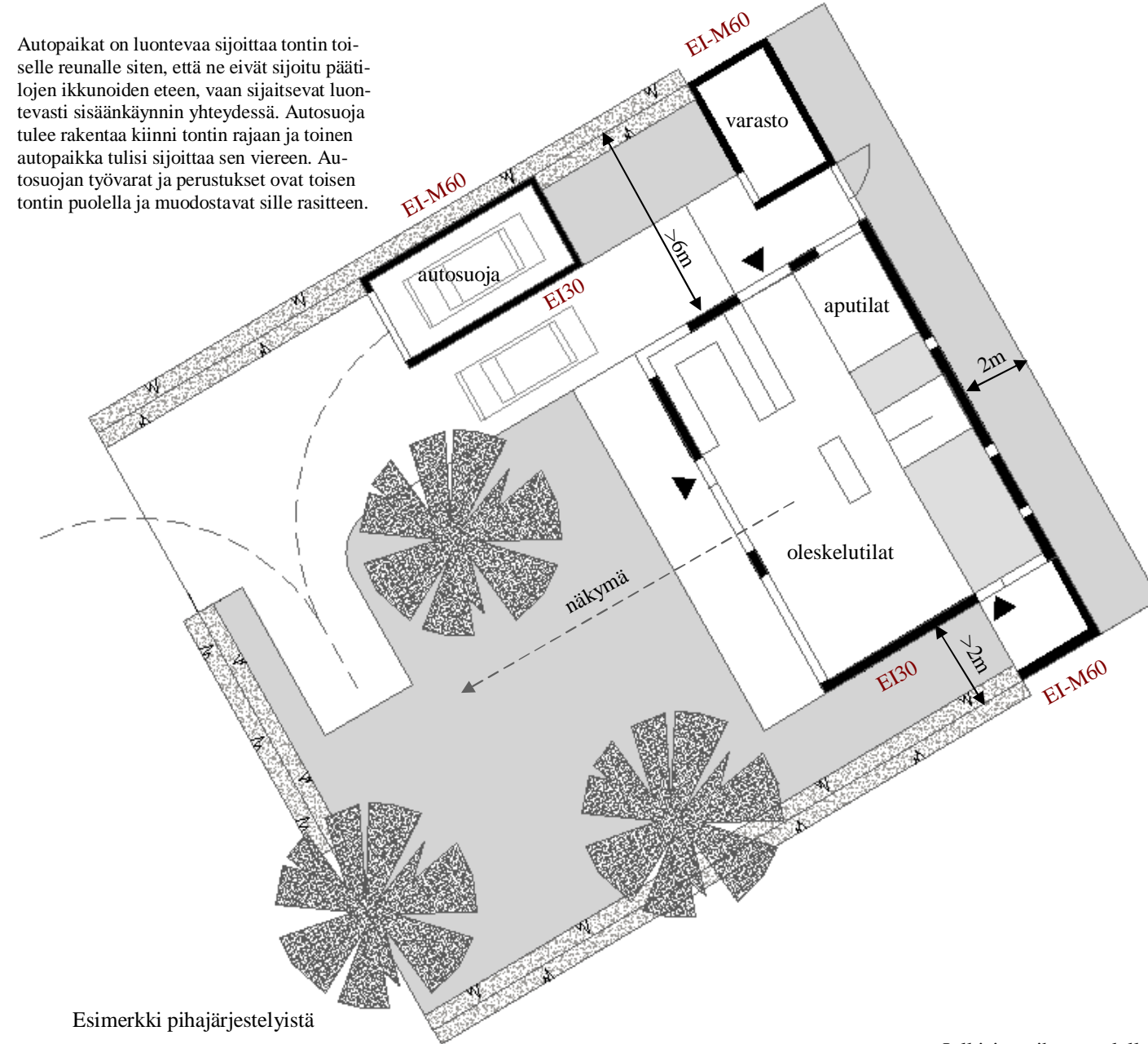
Asuinrakennusten sisätilojen suunnittelussa kannattaa ottaa huomioon Pohjoisväylän ja pihan puoleisten alueiden erilaisuus. Asuin- ja aputilat on syytä sijoitella harkiten. Oleskelutilat kannattaa sijoittaa pihan ja iltapäivän auringon puolelle. Vastaavasti saunatilat, vaatehuoneet ja portaat voivat hyvin sijaita varjon ja melun puolella. Useimmat seinärakenteet pitävät melun pois sisätiloista, mutta esim. huonetiloja tuulettaessa häiriötekijät korostuvat. Pimeään aikaan myös ohiajaviin ajoneuvojen valot saattavat häiritä osuessaan oleskelu- tai makuuhuoneisiin. Ikkunoiden suuntausta kannattaa harkita, sillä vaikka huonetila olisikin liikenteen puolella, voivat ikkunat kuitenkin aueta esim. päätyyn melulta suojatulle parvekkeelle. Sisäänkäynti on luontevaa sijoittaa pihan puolelle tai asuinrakennuksen päätyyn. Ilmastoinnin ilmanottoaukot tulee liikenteen mahdollisten pienhiukkasten vuoksi sijoittaa pihan puolelle.

Seinärakenteen paloluokka EI30/60 ja ikkunoiden sijoittelu

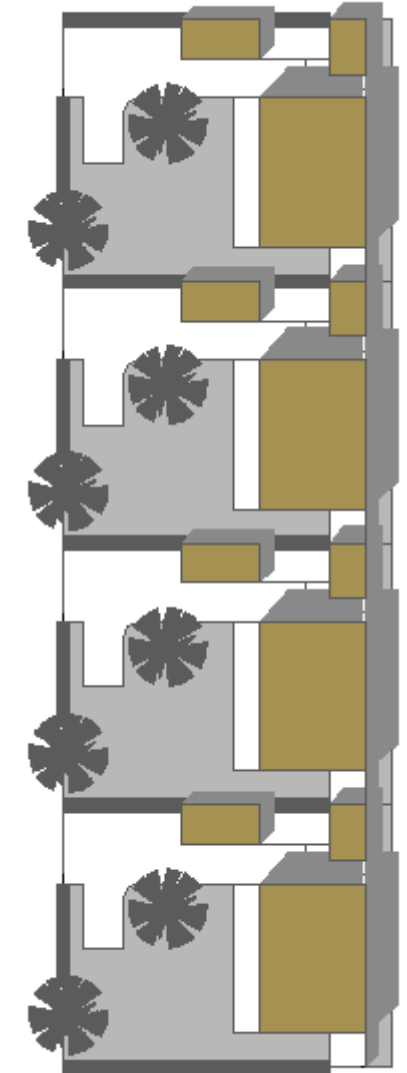
Kun rakennetaan 2-4 metrin päähän naapuritontin rajasta, tulee seinärakenteen olla EI30 sisä- tai molemminpuoleista paloa vastaan, tilanteesta riippuen. Tämä luokitus on mahdollista saavuttaa melko tavallisella seinärakenteella, mutta osastointi on ulotettava räystäälle asti. Tiukemmillä määräyksillä on myös vaikutusta ikkunoiden kokoon ja määrään. Kyseiselle seinälle saa sijoittaa vain muutamia pienikokoisia ikkunoita tai niiden ominaisuuksien tulee täyttää palomääräykset. Tiukemmat määräykset tulevat kysymykseen myös autosuojan ja asuinrakennuksen välillä, kun nämä sijaitsevat alle 4 metrin etäisyydellä toisistaan. Palo-osastointi voidaan tehdä autosuojan tai asuinrakennukseen. Kun rakennetaan kiinni rajaan, vaaditaan seinärakenteeksi palomuurin EI30. Paloluokituksia määritellään tarkemmin RakMk E1:ssä. Asuinhuoneen pääikkunoiden edessä tulee olla vapaata tilaa 8 m. Pientaloissa voidaan omalla tontilla olevien rakennusten suhteen hieman joustaa. Pääsuunnittelija määrittelee tarvittavat palo-osastoinnit sekä riittävät etäisyydet pientalohankkeessa.

Julkisivu Pohjoisväylälle, polveileva melumuur

Esimerkki pihajärjestelystä

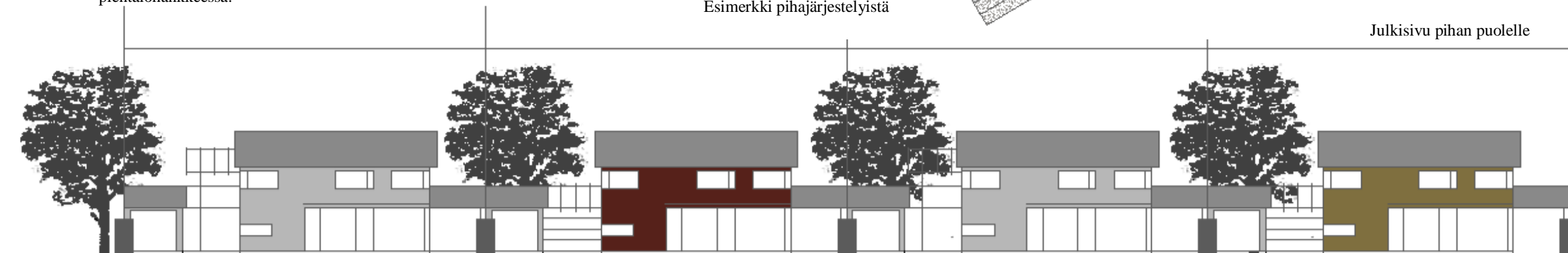

Tontit suhteessa toisiinsa

Julkisivu pihan puolelle

alue

1

Pajalanpihan pientaloalueen yleiset ohjeet koskien koko Pajalanpihan asemakaava-aluetta

Rakennusten arkkitehtuuri

Rakennusten arkkitehtuuriin tulee olla selkeää ja rauhallista. Voimakkaita tyylilainauksia tulee välttää. Tällaisia ovat räystäskoristeet, julkisivun laudoituksen voimakkaat suunnan vaihtelut sekä ylimääräiset koristeaiheet ikkunanympäryslaudoituksissa.

Rakennusten tulee olla harjakattoisia ja avoräystäisiä. Piharakennuksissa sallitaan pulpettikatto. Julkisivumateriaali voi olla peittomaalattua puuta, poltettua tiiltä tai rappautsa. Puujulkisivun tulee olla peittomaalattua julkisivulaudoitusta tai paneelia ja se voi olla korosteosiltaan myös rimoitusta tai levyä. Rappauksen tulee olla tasainen ja peittävä.

Rakennusten päävärit ovat luonnonvalkoinen, vaalean harmaa, tiilenpunainen tai tumma harmaa. Näiden värien lisäksi voi yksityiskohdissa käyttää tehostevärejä, puunsävyyistä kuultavaa puunsuojaa sekä harmaata tai sinkittyä terästä. Tiilen tulee olla sileä, väriltään poltetu tumma punainen tai ruskea, sauma tumma tai laastinharmaa. Sokkelin tai pilariperustusten värin tulee olla neutraalinsävyinen harmaa.

Kattomateriaaleista sallitaan konesaumattu peltikate ja kattotiili. Värit ovat tumma harmaa RR23 sekä punaruskea/antiikin punainen. Ikkunapeltien tulee olla harmaita tai punaruskeita.

Ikkunoiden ja ovien tulee olla valkoisia, ruskeita tai harmaita. Myös kuultokäsitelty puu tai korostevärit sopivat ulko-oviin ja niihin liittyvissä ikkunoihin.

Jos asuinrakennuksen katon alalappeet sijaitsevat rajan suuntaisesti alle 2 metrin päässä tontin rajasta, tulee asuinrakennusten vesikatot varustaa lumiesteillä myös naapuritontin suuntaan. Piharakennusten katot, vedenpoisto ja tontin pinnanmuodot tulee suunnitella siten, että vedet ja lumet eivät valu naapurin tontille.

Rakennukset tulee perustaa paaluperustukselle tuulettavalla alapohjalla, sillä maan ylempien kerrosten kantokyky on heikko ja pohjavesiolosuhteet voivat rakentamisen vaikutuksesta muuttua. Paalut tulee ulottaa kantavaan maakerrokseen asti. Kellarin rakentaminen ei ole sallittu pohjavesiolosuhteiden takia. Perustamistapa suunnitellaan tarkemmin tonttikohdaisesti rakennesuunnittelijan toimesta rakentajan teettämän pohjatutkimuksen tai -lausunnon mukaan. Perustusten suunnittelussa tulee huomioida radonin torjunta. Pihan korot on määritelty asemakaavakartassa.

Palomääräykset ja tontin rajan läheisyys

Rakennettaessa kiinni rajaan tai alle neljän metrin päähän rajasta, astuvat voimaan tiukemmat palomääräykset. Nämä rajoittavat esim. seinärakenteen valintaa ja ikkuna-aukotusten määrää. Rajaan kiinni rakennettaessa muodostuu naapuritontille rasite rakennuksen maanalaisia rakenteita varten. Rakennusten arkkitehtuuriin ja rakenneratkaisuihin vaikuttava palonsuojaus sekä osastointitarve tulee määrittellä tarkemmin pääsuunnittelijan ja rakennusvalvonnan kanssa.

Tontin tilavaraukset ja aitaus

Tontteja ei saa aidata muilta osin kuin kaavassa on määrätty muuten kuin istutuksilla. Jätteille ja lajittelulle tulee rakentaa aitaus tai katos tonttiliittymän läheisyyteen. Sen tulee muodostaa arkkitehtonisesti yhtenäinen katujulkisivu tontin rakennusten kanssa.

Tontille tulee osoittaa kaksi autopaikkaa, joista autot tulee voida toisistaan riippumatta kääntää niin, että kadulle ajetaan keula edellä.

Tontilla tulee huomioida esteettömyysvaatimukset, jotka mahdollistavat asumisen myös liikuntaesteisenä ja huomioivat pelastustoimen tilavaraukset sairaskuljetusten osalta.

Istutukset

Tontit tulee aidata pensasaidoilla. Metsäkuusia ja kuusiaitoja ei saa käyttää. Aitaa muodostavat istutukset eivät saa olla korkeampia kuin kaksi metriä ja eivätkä näin ollen saa varjostaa naapurin tonttia. Suurten puiden tai pensaiden heittovarjot saattavat peittää suuren tontista heikentäen sen viihtyisyyttä. Myös yksittäisten puiden tulee soveltua korkeutensa ja muotonsa puolesta tiivistä rakennetulle alueelle. Sopivista kasvilajeista on erillinen listaus.

Muita rakentamista koskevia määräyksiä löytyy Järvenpään rakennusjärjestyksestä, www.jarvenpaa.fi/liitetiedostot/materiaali/343.pdf

Tässä rakentamistapaohjeessa viitataan Suomen rakentamismääräyskokoelman määräyksiin kuten RakMk A2, rakennusten suunnittelijat ja suunnitelmat, E1 Rakennusten paloturvallisuus, F1 esteetön rakennus ja G1 asutusuunnittelu. Pääsuunnittelijan tehtävä on varmistaa, että lähtötiedot ja suunnitelmat ovat keskenään ristiriidattomat ja määräysten mukaiset. Siksi on tärkeää, että tämä vastuuhenkilö on hankkeessasi mukana heti sen alusta asti. Vastaava työnjohtaja varmistaa osaltaan, että rakentaminen noudattaa suunnitelmia ja määräyksiä.

Liittyy kaavaselostukseen Pajalanpiha, asemakaava ja asemakaavan muutos PAJALANPIHAN RAKENTAMISTAPAOHJEET Koskee tontteja ~~752-1-7 ja 755-7-12, 15-20~~

Diaarinumero 1365
Kaavatunnus 070049
Hyväksytty osana asemakaavaselostusta
KH...2011
KV...2011

JÄRVENPÄÄN KAUPUNKI
Tekninen keskus, kaavoitus ja mittaus
Seutulantie 12
PL 41, 04401 JÄRVENPÄÄ
vaihde (09) 27191, faksi (09) 2719 2722

Pajalanpihan pientaloalue muodostuu suurelta osin pienistä 500 m²:n kokoisista tonteista. Koska tontin pinta-ala on pieni, on rakentamisen ohjaamiseen kiinnitetty tavallista enemmän huomiota.

Pajalanpihan rakentamistapaohjeet ja tonttikorkokartta on hyväksytty osana asemakaavan selostusta ja niitä tulee noudattaa. Rakentamistapaohjeilla havainnollistetaan asemakaavan suunnitteluperiaatteita ja helpotetaan sopivan talomallin ja tontinkäyttöratkaisun valintaa.

Kun kaikki noudattavat yhteisiä pelisääntöjä, muodostuu alueesta yhtenäinen kokonaisuus, jossa jokaisella on aurinkoista pihaa sekä vapaita näkymiä tontin pienestä pinta-alasta huolimatta. Kun rakennusaloja noudatetaan, turvataan riittävät etäisyydet niin rakennusten kuin ikkunoidenkin välillä. Rakentamistapaohjeissa esitetään myös palomääräysten, rakenteiden sekä rakennusaikaisten työvarojen vaikutus valittavaan ratkaisuun.

alue

2

Alue 2, suojaisat pihataskut

Rakennukset muodostavat suojaisan pihan, joka avautuu länteen ja korttelin keskelle. Asuinrakennus ja piharakennus muodostavat portin pihalle tultaessa. Tien ja autosuojan väliin jää tila perheen toiselle autolle ja tontilla on tilaa kääntää autot. Näin molemmat autot voivat poistua tontilta keula edellä toisistaan riippumatta. Piharakennus voi varastotilojen osalta liittyä asuinrakennuksen kanssa. Pääovelta on mahdollista järjestää suora käynti oleskelupihalle. Tämä on turvallinen ja toimiva ratkaisu esim. lapsiperheelle, sillä pienet leikkijät pääsevät pihalle ilman että reitti risteää autopaikoituksen kanssa.

Asunnon sisätilat

Asuinrakennusten sisätilojen suunnittelussa kannattaa ottaa huomioon ilmansuunnat ja sijoittuminen pihaan nähden. Oleskelutilat on järkevintä sijoittaa pihan puolelle päätyyn ja lännen puoleiselle sivulle. Näin niistä aukeavat mukavat pihanäkymät ja ne saavat optimaalisesti iltapäivän auringon valoa.

Takajulkisivun puolelle voi palomääräysten vuoksi sijoittaa vain pieniä ikkunoita. Nämä riittävät kuitenkin esim. aputiloille, kuten sauna- ja kodinhoitotilat. Kadunpuoleiseen päätyyn voi hyvin sijoittaa asuinhuoneiden ikkunoita, kuitenkin huomioiden rajan ja autosuojien läheisyyden aiheuttamien palomääräysten rajoitukset.

Seinärakenne EI30 ja ikkunoiden sijoittelu

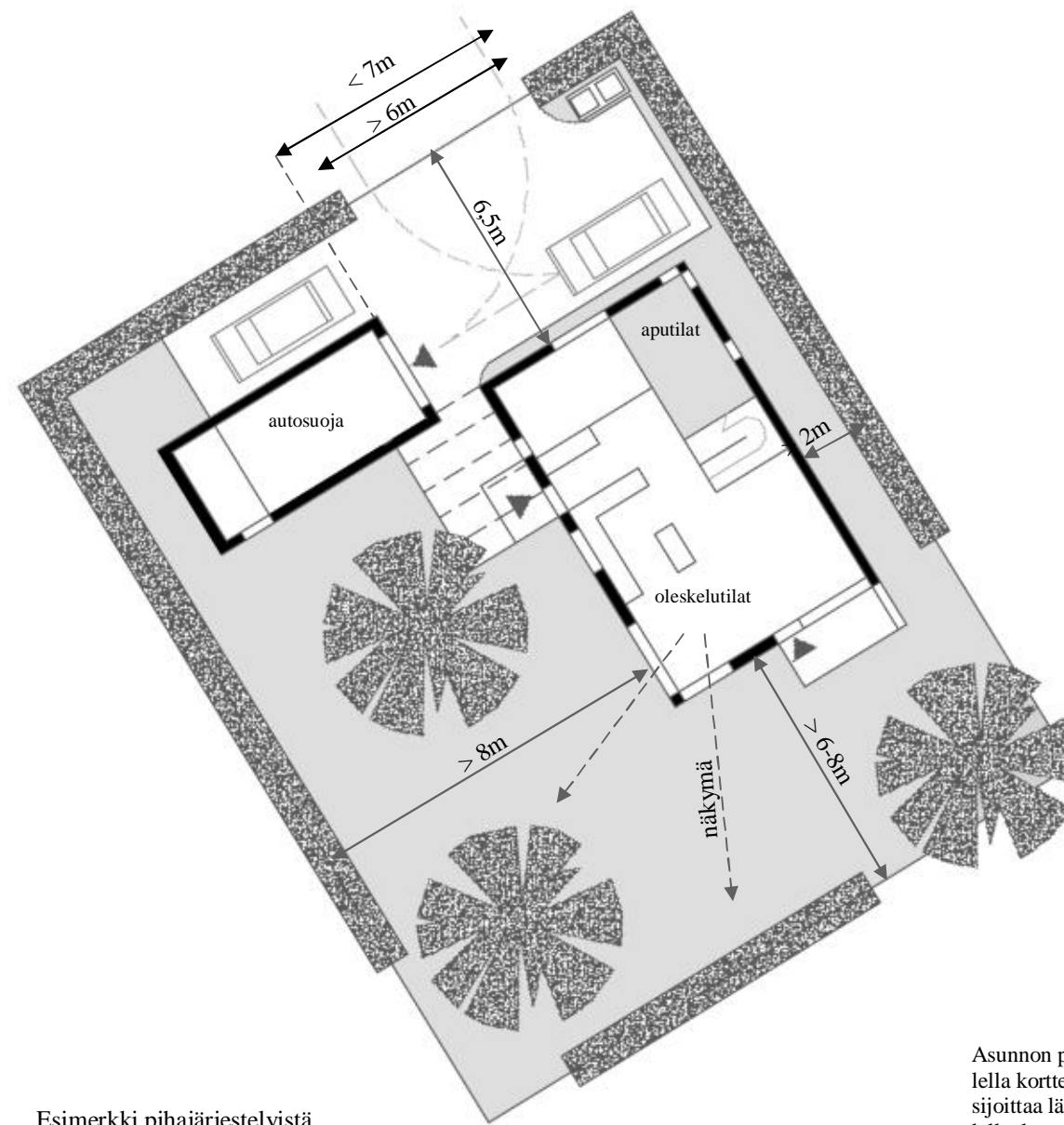
Kun rakennetaan 2-4 metrin päähän naapuritontin rajasta, tulee seinärakenteen olla EI30 sisä- tai molemminpuoleista paloa vastaan, tilanteesta riippuen. Tämä luokitus on mahdollista saavuttaa melko tavallisella seinärakenteella, mutta osastointi on ulotettava räystäälle asti. Tiukemmilla määräyksillä on myös vaikutusta ikkunoiden kokoon ja määrään. Kyseiselle seinälle saa sijoittaa vain muutamia pienikokoisia ikkunoita tai niiden ominaisuuksien tulee täyttää palomääräykset. Tiukemmat määräykset tulevat kysymykseen myös autosuojan ja asuinrakennuksen välillä, kun nämä sijaitsevat alle 4 metrin etäisyydellä toisistaan. Palo-osastointi voidaan tehdä autosuojaan tai asuinrakennukseen. Paloluokitukset määritellään tarkemmin RakMk E1:ssä.

Asuinhuoneen pääikkunoiden edessä tulee olla vapaata tilaa 8 m. Pientaloissa voidaan omalla tontilla olevien rakennusten suhteen hieman joustaa. Pääsuunnittelija määrittelee tarvittavat palo-osastoinnit sekä riittävät etäisyydet pientalohankkeessa.

Perusrakenteet ja etäisyydet tontin rajoista

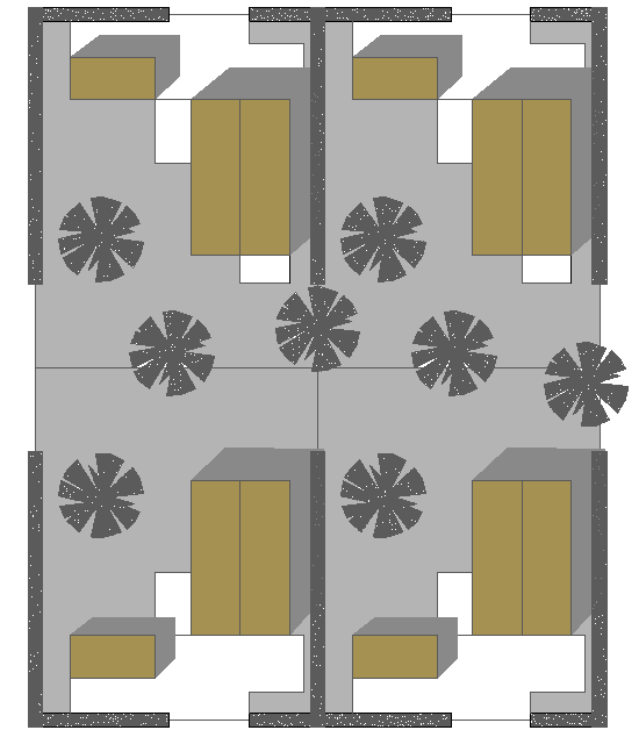
Rakennusalat on sijoitettu 2 metrin päähän tontin rajoista, jotta perusrakenteet on mahdollista toteuttaa omalla tontilla. Näin toisen tontin puolelle ei tarvitse osoittaa rakennusaikaisia työvaroja tai maanalaisista rakenteista aiheutuvia rasitteita. Maanpinnan alaisia rakenteita sokkelilinjan ulkopuolella ovat esim. perustuksen antura, salaojaputket ja kaivot sekä routasuojauslevyt.

Tonttiliittymän leveys on määritelty rakennusjärjestyksessä. Jotta auto saadaan kääntymään autosuojaan tai -paikalle, on liittymän sijoittelussa huomioitava kääntösäde.

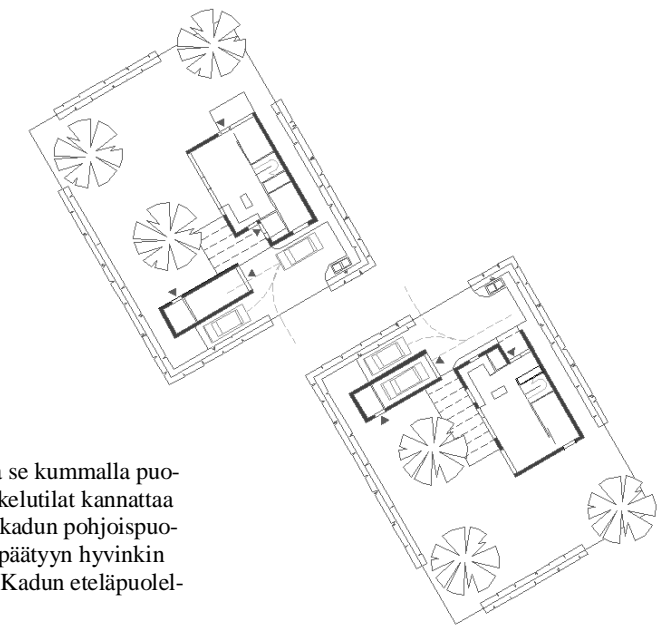

Esimerkki pihajärjestelyistä

Paras ratkaisu syntyy kun pihajärjestelyt ja asuinrakennuksen tilaratkaisut tukevat toisiaan. Esimerkissä sisäänkäynti sijoittuu rakennusten väliseen katettuun tilaan. Lähimmäs naapurin autosuojaa sijoittuvat aputilat, kuten sauna, wc- ja vaatehuoltotilat.

Tontit suhteessa toisiinsa

Asunnon pohjaratkaisuun vaikuttaa se kummalla puolella korttelia tontti sijaitsee. Oleskelutilat kannattaa sijoittaa länsisivulle. Jos tontti on kadun pohjoispuolella, kannattaa kadun puoleiseen päätyyn hyvinkin sijoittaa esim. keittiö tai työhuone. Kadun eteläpuolella pääty jää vastaavasti varjoon.

Julkisivu pihan puolelle

alue

2

Pajalanpihan pientaloalueen yleiset ohjeet koskien koko Pajalanpihan asemakaava-aluetta

Rakennusten arkkitehtuuri

Rakennusten arkkitehtuuriin tulee olla selkeää ja rauhallista. Voimakkaita tyylilainauksia tulee välttää. Tällaisia ovat räystäskoristeet, julkisivun laudoituksen voimakkaat suunnan vaihtelut sekä ylimääräiset koristeaiheet ikkunanympäryslaudoituksissa.

Rakennusten tulee olla harjakattoisia ja avoräystäisiä. Piharakennuksissa sallitaan pulpettikatto. Julkisivumateriaali voi olla peittomaalattua puuta, poltettua tiiltä tai rappautsa. Puujulkisivun tulee olla peittomaalattua julkisivulaudoitusta tai paneelia ja se voi olla korosteosiltaan myös rimoitusta tai levyä. Rappauksen tulee olla tasainen ja peittävä.

Rakennusten päävärit ovat luonnonvalkoinen, vaalean harmaa, tiilenpunainen tai tumma harmaa. Näiden värien lisäksi voi yksityiskohdissa käyttää tehostevärejä, puunsävyistä kuultavaa puunsuojaa sekä harmaata tai sinkittyä terästä. Tiilen tulee olla sileä, väriltään poltetu tumma punainen tai ruskea, sauma tumma tai laastinharmaa. Sokkelin tai pilariperustusten värin tulee olla neutraalinsävyinen harmaa.

Kattomateriaaleista sallitaan konesaumattu peltikate ja kattotiili. Värit ovat tumma harmaa RR23 sekä punaruskea/antiikin punainen. Ikkunapeltien tulee olla harmaita tai punaruskeita.

Ikkunoiden ja ovien tulee olla valkoisia, ruskeita tai harmaita. Myös kuultokäsitelty puu tai korostevärit sopivat ulko-oviin ja niihin liittyvissä ikkunoihin.

Jos asuinrakennuksen katon alalappeet sijaitsevat rajan suuntaisesti alle 2 metrin päässä tontin rajasta, tulee asuinrakennusten vesikatot varustaa lumiesteillä myös naapuritontin suuntaan. Piharakennusten katot, vedenpoisto ja tontin pinnanmuodot tulee suunnitella siten, että vedet ja lumet eivät valu naapurin tontille.

Rakennukset tulee perustaa paaluperustukselle tuulettuvalla alapohjalla, sillä maan ylempien kerrosten kantokyky on heikko ja pohjavesiolosuhteet voivat rakentamisen vaikutuksesta muuttua. Paalut tulee ulottaa kantavaan maakerrokseen asti. Kellarin rakentaminen ei ole sallittu pohjavesiolosuhteiden takia. Perustamistapa suunnitellaan tarkemmin tonttikohdaisesti rakennesuunnittelijan toimesta rakentajan teettämän pohjatutkimuksen tai -lausunnon mukaan. Perustusten suunnittelussa tulee huomioida radonin torjunta. Pihan korot on määritelty asemakaavakartassa.

Palomääräykset ja tontin rajan läheisyys

Rakennettaessa kiinni rajaan tai alle neljän metrin päähän rajasta, astuvat voimaan tiukemmat palomääräykset. Nämä rajoittavat esim. seinärakenteen valintaa ja ikkuna-aukotusten määrää. Rajaan kiinni rakennettaessa muodostuu naapuritontille rasite rakennuksen maanalaisia rakenteita varten. Rakennusten arkkitehtuuriin ja rakenneratkaisuihin vaikuttava palonsuojaus sekä osastointitarve tulee määrittellä tarkemmin pääsuunnittelijan ja rakennusvalvonnan kanssa.

Tontin tilavaraukset ja aitaus

Tontteja ei saa aidata muilta osin kuin kaavassa on määrätty muuten kuin istutuksilla. Jätteille ja lajittelulle tulee rakentaa aitaus tai katos tonttiliittymän läheisyyteen. Sen tulee muodostaa arkkitehtonisesti yhtenäinen katujulkisivu tontin rakennusten kanssa.

Tontille tulee osoittaa kaksi autopaikkaa, joista autot tulee voida toisistaan riippumatta kääntää niin, että kadulle ajetaan keula edellä.

Tontilla tulee huomioida esteettömyysvaatimukset, jotka mahdollistavat asumisen myös liikuntaesteisenä ja huomioivat pelastustoimen tilavaraukset sairaskuljetusten osalta.

Istutukset

Tontit tulee aidata pensasaidoilla. Metsäkuusia ja kuusiaitoja ei saa käyttää. Aitaa muodostavat istutukset eivät saa olla korkeampia kuin kaksi metriä ja eivät näin ollen saa varjostaa naapurin tonttia. Suurten puiden tai pensaiden heittovarjot saattavat peittää suuren osan tontista heikentäen sen viihtyisyyttä. Myös yksittäisten puiden tulee soveltua korkeutensa ja muotonsa puolesta tiivistä rakennetulle alueelle. Sopivista kasvilajeista on erillinen listaus.

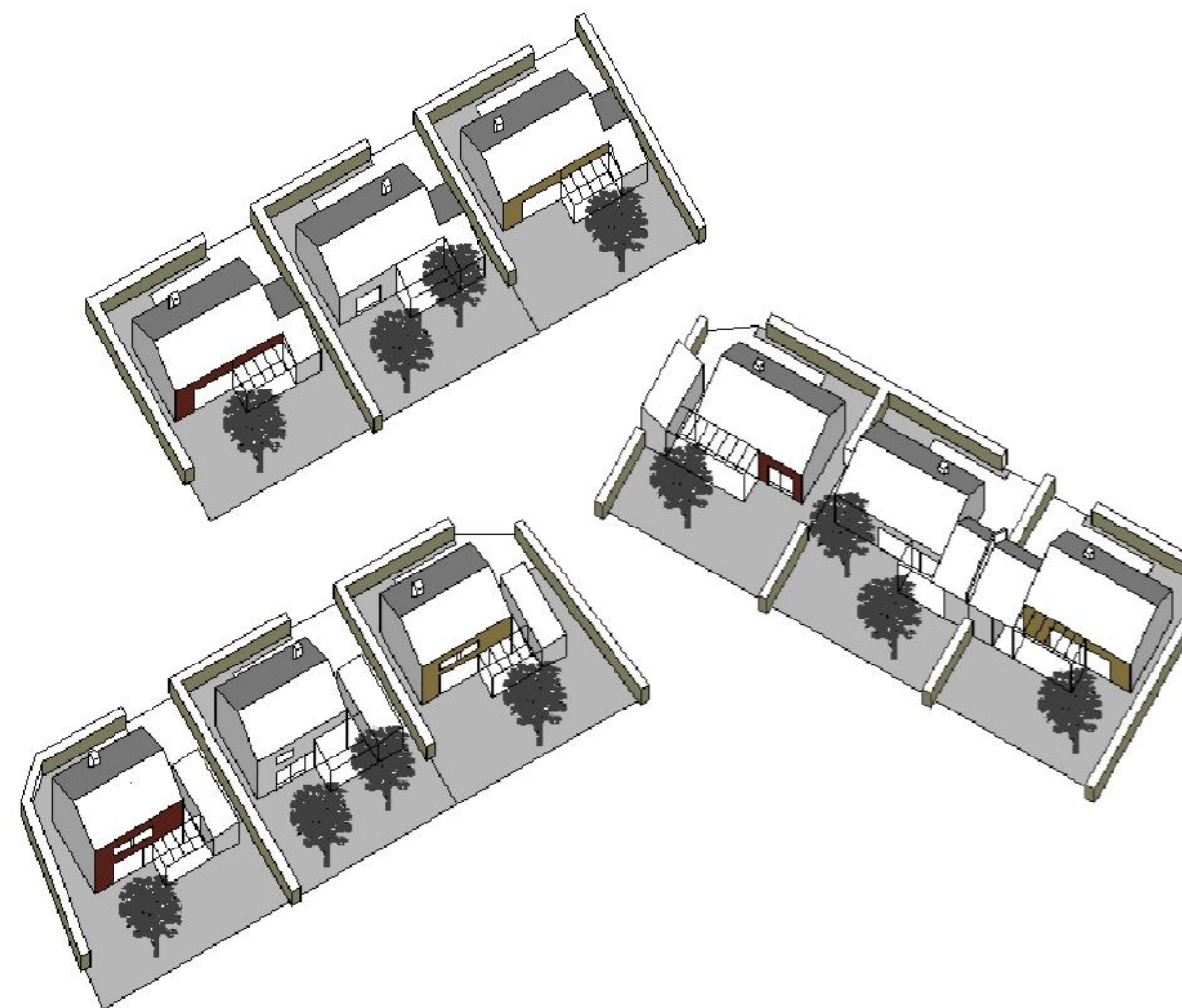
Muita rakentamista koskevia määräyksiä löytyy Järvenpään rakennusjärjestyksestä, www.jarvenpaa.fi/liitetiedostot/materiaali/343.pdf

Tässä rakentamistapaohjeessa viitataan Suomen rakentamismääräyskokoelman määräyksiin kuten RakMk A2, rakennusten suunnittelijat ja suunnitelmat, E1 Rakennusten paloturvallisuus, F1 esteetön rakennus ja G1 asunosuunnittelu, Pääsuunnittelijan tehtävä on varmistaa, että lähtötiedot ja suunnitelmat ovat keskenään ristiriidattomat ja määräysten mukaiset. Siksi on tärkeää, että tämä vastuhenkilö on hankkeessasi mukana heti sen alusta asti. Vastaava työnjohtaja varmistaa osaltaan, että rakentaminen noudattaa tehtyjä suunnitelmia ja voimassa olevia lakeja sekä määräyksiä.

Liittyy kaavaselostukseen Pajalanpiha, asemakaava ja asemakaavan muutos
**PAJALANPIHAN
RAKENTAMISTAPA-OHJEET**
koskien tontteja ~~754 1-3, 755 2-4, 793 9-11~~
ja 797 8-11, 20-22

Diaarinumero 1365
Kaavatunnus 070049
Hyväksytty osana asemakaavaselostusta
KH....2011
KV...2011

JÄRVENPÄÄN KAUPUNKI
Tekninen keskus, kaavoitus ja mittaus
Seutulantie 12
PL 41, 04401 JÄRVENPÄÄ
vaihe (09) 27191, faksi (09) 2719 2722

Pajalanpihan pientaloalue muodostuu suurelta osin pienistä 500 m²:n kokoisista tonteista. Koska tontin pinta-ala on pieni, on rakentamisen ohjaamiseen kiinnitetty tavallista enemmän huomiota.

Pajalanpihan rakentamistapaohjeet ja tonttikorkokartta on hyväksytty osana asemakaavan selostusta ja niitä tulee noudattaa. Rakentamistapaohjeilla havainnollistetaan asemakaavan suunnitteluperiaatteita ja helpotetaan sopivan talomallin ja tontinkäyttöratkaisun valintaa.

Kun kaikki noudattavat yhteisiä pelisääntöjä, muodostuu alueesta yhtenäinen kokonaisuus, jossa jokaisella on aurinkoista pihaa sekä vapaita näkymiä tontin pienestä pinta-alasta huolimatta. Kun rakennusaloja noudatetaan, turvataan riittävät etäisyydet niin rakennusten kuin ikkunoidenkin välillä. Rakentamistapaohjeissa esitetään myös palomääräysten, rakenteiden sekä rakennusaikaisten työvarojen vaikutus valittavaan ratkaisuun.

alue

3

Alue 3, perinteiset pihat

Rakennusten rajaavat kadulta katsottuna suojaisan pihan, joka avautuu länteen tai etelään. Asuinrakennus ja piharakennus voidaan rakentaa yhteen tai hieman erilleen. Tien ja autosuojan väliin jää tila perheen toiselle autolle ja tontilla on tilaa kääntää auto. Näin molemmat autot voivat poistua tontilta keula edellä toisistaan riippumatta. Piharakennus voi varastotilojen osalta limittyä asuinrakennuksen kanssa ja muodostaa suojaisaa kulmausta esim. terassille.

Asunnon sisätilat

Asuinrakennusten sisätilojen suunnittelussa kannattaa myös ottaa huomioon ilmansuunnat ja sijoittuminen pihaan nähden. Oleskelutilat on järkevintä sijoittaa pihan puolelle. Näin niistä aukeavat mukavat pihanäkymät ja ne saavat optimaalisesti auringon valoa.

Seinärakenne EI-30 ja ikkunoiden sijoittelu

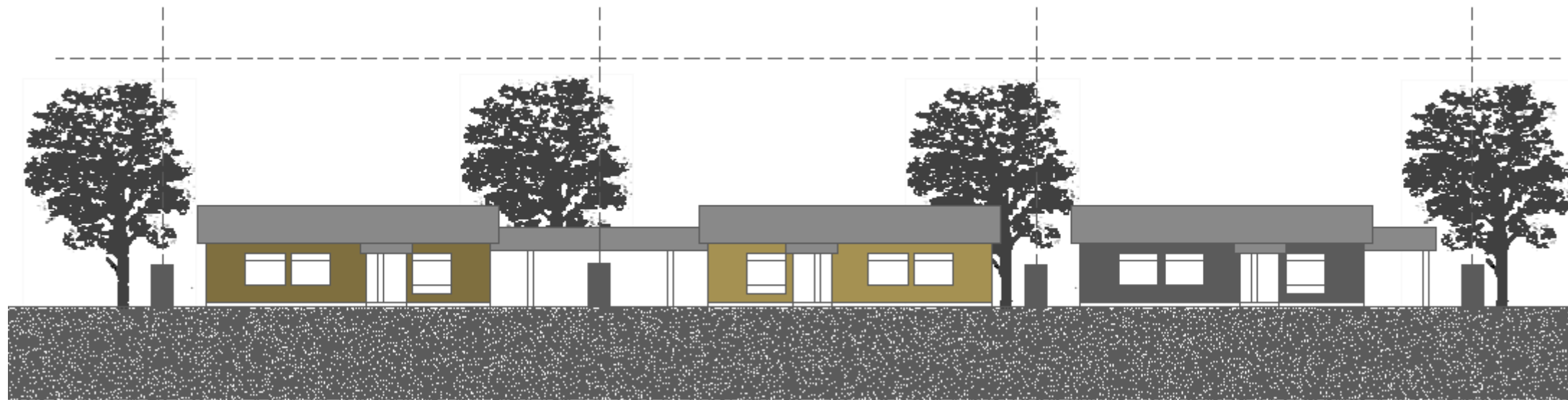
Kun rakennetaan 2-4 metrin päähän naapuritontin rajasta, tulee seinärakenteen olla EI30 sisä- tai molemminpuoleista paloa vastaan, tilanteesta riippuen. Tämä luokitus on mahdollista saavuttaa melko tavallisella seinärakenteella, mutta osastointi on ulotettava räystäälle asti. Tiukemmilla määräyksillä on myös vaikutusta ikkunoiden kokoon ja määrään. Kyseiselle seinälle saa sijoittaa vain muutamia pienikokoisia ikkunoita tai niiden ominaisuuksien tulee täyttää palomääräykset. Tiukemmat määräykset tulevat kysymykseen myös autosuojan ja asuinrakennuksen välillä, kun nämä sijaitsevat alle 4 metrin etäisyydellä toisistaan. Palo-osastointi voidaan tehdä autosuojaan tai asuinrakennukseen. Kun rakennetaan kiinni rajaan, vaaditaan seinärakenteeksi palomuri EIM60. Palo-osastointi ulottuu myös osaksi julkisivupinnoille tai niiden yli. Palolukitukset määritellään tarkemmin RakMk E1:ssä.

Asuinhuoneen pääikkunoiden edessä tulee olla vapaata tilaa 8 m. Pientaloissa voidaan omalla tontilla olevien rakennusten suhteen hieman joustaa. Pääsuunnittelija määrittelee tarvittavat palo-osastoinnit sekä riittävät etäisyydet pientalohankkeessa.

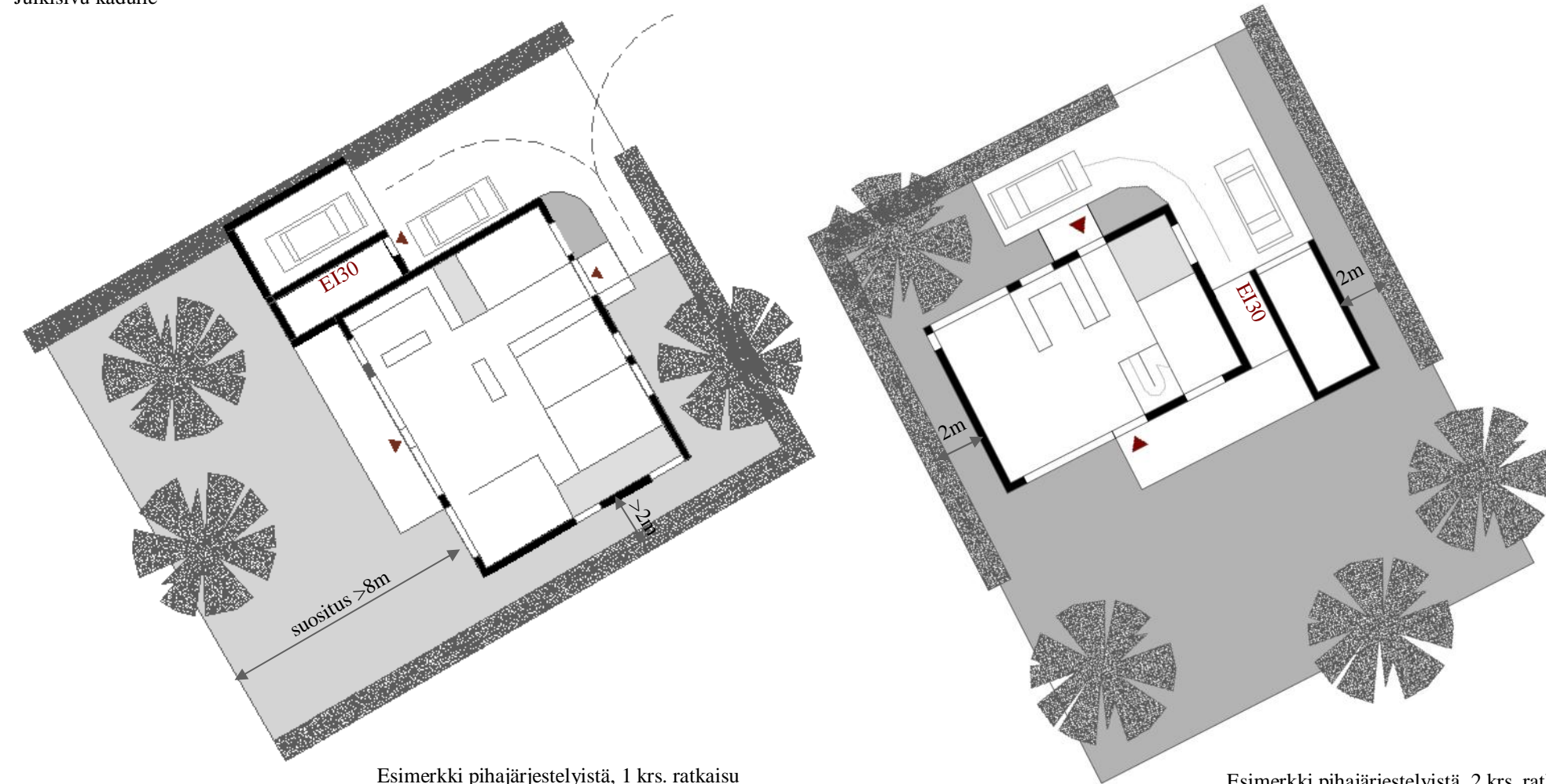
Perustusrakenteet ja etäisyydet tontin rajoista

Rakennusalat on sijoitettu pääosin 2 metrin päähän tontin rajoista, jotta perustusrakenteet on mahdollista toteuttaa omalla tontilla. Näin toisen tontin puolelle ei tarvitse osoittaa rakennusaikaisia työvaroja tai maanalaisista rakenteista aiheutuvia rasitteita. Maanpinnan alaisia rakenteita sokkelilinjan ulkopuolella ovat esim. perustuksen antura, salaojaputket ja kaivot sekä routasuojauslevyt.

Rakennettaessa rajalle palomuri tilavarauksilta ei kuitenkaan voida välttyä. Toteutus kannattakin sopia naapurin kanssa yhdenmukaiseksi ja samanaikaiseksi. Jos palomuri on yhteinen, muodostaa se tontille rasitteen. Jos autosuoja on lämmin tila ja toteutus ei ole samanaikainen, tulee palomuri myös lämmöneristää.

Julkisivu kadulle

Esimerkki pihajärjestelyistä, 1 krs. ratkaisu

Esimerkki pihajärjestelyistä, 2 krs. ratkaisu

Julkisivu kadulle

alue

3

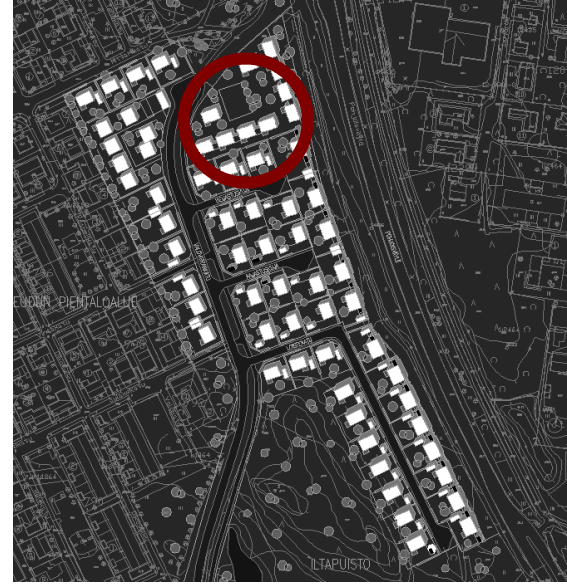
Liittyy kaavaselostukseen Pajalanpiha, asemakaava ja asemakaavan muutos

PAJALANPIHAN RAKENTAMISTAPAOHJEET

~~koskien tontteja 755,1 ja 797,12~~

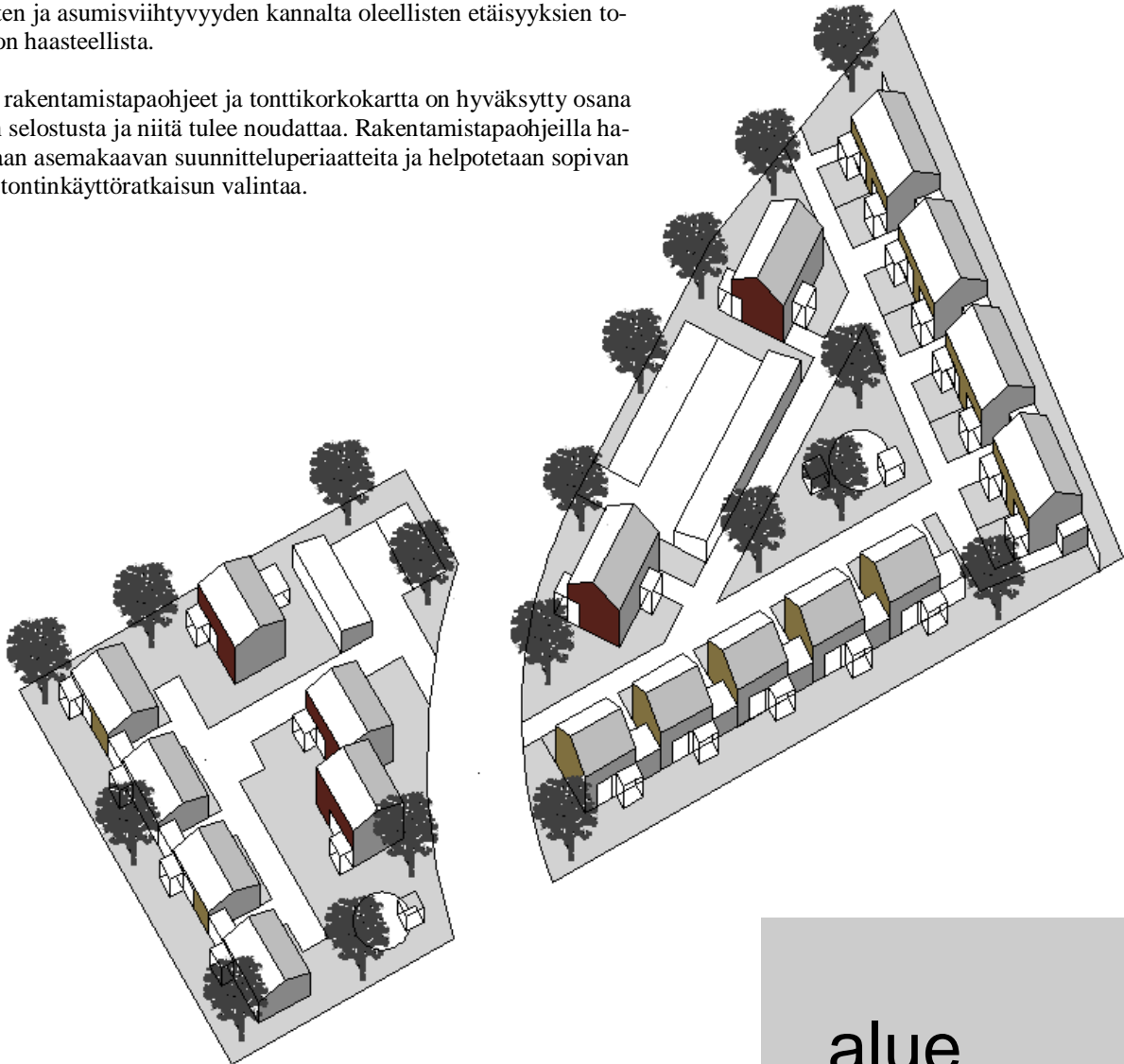
Diaarinumero 1365
Kaavatunnus 070049
Hyväksytty osana asemakaavaselostusta
KH....2011
KV...2011

JÄRVENPÄÄN KAUPUNKI
Tekninen keskus, kaavoitus ja mittaus
Seutulantie 12
PL 41, 04401 JÄRVENPÄÄ
vaihe (09) 27191, faksi (09) 2719 2722

Pajalanpihan pientaloalue on tiivis asuinalue, jossa tonttitehokkuudet ovat tavallista korkeampia. Tämä edellyttää hyvää suunnittelua, sillä tarvittavien palomääräysten ja asumisviihtyvyyden kannalta oleellisten etäisyyksien toteuttaminen on haasteellista.

Pajalanpihan rakentamistapaohjeet ja tonttikorkokartta on hyväksytty osana asemakaavan selostusta ja niitä tulee noudattaa. Rakentamistapaohjeilla havainnollistetaan asemakaavan suunnitteluperiaatteita ja helpotetaan sopivan talomallin ja tontinkäyttöratkaisun valintaa.

Alueen asuinpienaloalotontit voidaan toteuttaa erillistaloina, paritaloina tai kytkeytyinä taloina. Autopaikointia voidaan ratkaista asunnon yhteydessä tai erillisellä paikointialueella. Valittuun ratkaisuun vaikuttaa oleellisesti asuntojen koko, lukumäärä ja hankkeen toteutustapa.

Lisäksi tontilla 156,1 on täyttyvä asemakaavan melusuojausmääräykset Pohjoisväylän suuntaan. Nämä vaikuttavat rakennusten sijoitteluun ja arkkitehtuuriin.

alue

4

Pajalanpihan pientaloalueen yleiset ohjeet koskien koko Pajalanpihan asemakaava-aluetta

Rakennusten arkkitehtuuri

Rakennusten arkkitehtuurin tulee olla selkeää ja rauhallista. Voimakkaita tyyli-ilmauksia tulee välttää. Tällaisia ovat räystäskoristeet, julkisivun laudoituksen voimakkaat suunnan vaihtelut sekä ylimääräiset koristeaiheet ikkunanympäryslaudoituksissa.

Rakennusten tulee olla harjakattoisia ja avoräystäisiä. Piharakennuksissa sallitaan pulpettikatto. Julkisivumateriaali voi olla peittomaalattua puuta, poltettua tiiltä tai rappautta. Puujulkisivun tulee olla peittomaalattua julkisivulaudoitusta tai paneelia ja se voi olla korosteosiltaan myös rimoitusta tai levyä. Rappauksen tulee olla tasainen ja peittävä.

Rakennusten päävärit ovat luonnonvalkoinen, vaalean harmaa, tiilenpunainen tai tumma harmaa. Näiden värien lisäksi voi yksityiskohdissa käyttää tehostevärejä, puunsävyistä kuultavaa puunsuojaa sekä harmaata tai sinkittyä terästä. Tiilen tulee olla sileä, väriltään poltettu tumma punainen tai ruskea, sauma tumma tai laastinharmaa. Sokkelin tai pilariperustusten värin tulee olla neutraalinsävyinen harmaa.

Kattomateriaaleista sallitaan konesaumattu peltikate ja kattotiili. Värit ovat tumma harmaa RR23 sekä punaruskea/antiikin punainen. Ikkunapeltien tulee olla harmaita tai punaruskeita.

Ikkunoiden ja ovien tulee olla valkoisia, ruskeita tai harmaita. Myös kuultokäsitelty puu tai korostevärit sopivat ulko-oviin ja niihin liittyvissä ikkunoihin.

Jos asuinrakennuksen katon alalappeet sijaitsevat rajan suuntaisesti alle 2 metrin päässä tontin rajasta, tulee asuinrakennusten vesikatot varustaa lumiesteillä myös naapuritontin suuntaan. Piharakennusten katot, vedenpoisto ja tontin pinnanmuodot tulee suunnitella siten, että vedet ja lumet eivät valu naapurin tontille.

Rakennukset tulee perustaa paaluperustukselle tuulettuvalla alapohjalla, sillä maan ylempien kerrosten kantokyky on heikko ja pohjavesiolosuhteet voivat rakentamisen vaikutuksesta muuttua. Paalut tulee ulottaa kantavaan maakerrokseen asti. Kellarin rakentaminen ei ole sallittu pohjavesiolosuhteiden takia. Perustamistapa suunnitellaan tarkemmin tonttikohdaisesti yhteistyössä rakennusvalvonnan kanssa erikseen laaditun pohjatutkimuksen tai -lausunnon mukaan. Perustuksissa tulee huomioida Järvenpään alueella vaadittava radonpoisto. Pihan korot on määriteltävä asemakaavakartassa.

Palomääräykset ja tontin rajan läheisyys

Rakennettaessa kiinni rajaan tai alle neljän metrin päähän rajasta, astuvat voimaan tiukemmat palomääräykset. Nämä rajoittavat esim. seinärakenteen valintaa ja ikkuna-aukotusten määrää. Rajaan kiinni rakennettaessa muodostuu naapuritontille rasite rakennuksen maanalaisia rakenteita varten. Rakennusten arkkitehtuuriin ja rakenneratkaisuihin vaikuttava palonsuojaus sekä osastointitarve tulee määritellä tarkemmin pääsuunnittelijan ja rakennusvalvonnan kanssa.

Tontin tilavaraukset ja aitaus

Tontteja ei saa aidata muilta osin kuin kaavassa on määrätty muuten kuin istutuksilla. Jätteille ja lajittelulle tulee rakentaa aitaus tai katos tonttiliittymän läheisyyteen. Sen tulee muodostaa arkkitehtonisesti yhtenäinen katujulkisivu tontin rakennusten kanssa.

Tontille tulee osoittaa 1,5 autopaikkaa /asunto ja 1 vieraspaikka jokaista kuutta asuntoa kohti. Paikoitusratkaisut tulee suunnitella siten että autot poistuvat tontilta keula edellä.

Tontilla tulee huomioida esteettömyysvaatimukset, jotka mahdollistavat asumisen myös liikuntaesteisenä ja huomioivat pelastustoimen tarvitsemat tilavaraukset.

Istutukset

Tontit tulee aidata pensasaidoilla. Metsäkuusia ja kuusiaitoja ei saa käyttää. Aitaa muodostavat istutukset eivät saa olla korkeampia kuin kaksi metriä ja eivätkä näin ollen saa varjostaa naapurin tonttia. Suurten puiden tai pensaiden heittovarjot saattavat peittää suuren osan tontista heikentäen sen viihtyisyyttä. Myös yksittäisten puiden tulee soveltua korkeutensa ja muotonsa puolesta tiivistä rakennetulle alueelle. Sopivista kasvilajeista on erillinen listaus.

Muita rakentamista koskevia määräyksiä löytyy Järvenpään rakennusjärjestyksestä, www.jarvenpaa.fi/liitetiedostot/materiaali/343.pdf

Tässä rakentamistapaohjeessa viitataan Suomen rakentamismääräyskokoelman määräyksiin kuten RakMk A1, rakennusten suunnittelijat ja suunnitelmat, E1 Rakennusten paloturvallisuus, F1 esteetön rakennus ja G1 asuntosuunnittelu, Pääsuunnittelijan tehtävä on varmistaa, että lähtötiedot ja suunnitelmat ovat keskenään ristiriidattomat ja määräysten mukaiset. Siksi on tärkeää, että tämä vastuuhenkilö on hankkeessasi mukana heti sen alusta asti. Vastaava työnjohtaja varmistaa osaltaan, että rakentaminen noudattaa tehtyjä suunnitelmia ja voimassa olevia lakeja sekä määräyksiä.

PAJALANPIIHAN ALUE, ISTUTUKSET

Pihojen pinta-alasta yli puolet tulee pitää kasvipeitteisenä. Pihojen päällystemateriaaleiksi suositellaan soraa, kivituhkaa sekä muita vettä läpäiseviä materiaaleja. Istutusalueet tulee perustaa yhtenäisiksi kokonaisuuksiksi ja istutuksissa tulee käyttää ensisijaisesti kotimaisia lajeja. Istutusryhmiä voidaan käyttää näkösuojana ja tuulensuojana, lisäksi monipuolinen kasvillisuus tuo pihalle suojaa paahteelta - istutusryhmillä voidaan myös jäsenellä pihan toimintoja. Istutusryhmät tulee toteuttaa siten, että niissä on kerroksellisuutta; näin pienellekin alueelle saadaan runsaasti vihermassaa. Laajempi, usean lajin istutusryhmä on helppohoitoisempi kuin yksittäin istutetut kasvit - lisäksi laajempi alue on edullisempi perustaa.

Tonteille ei tule istuttaa suuriksi kasvavia metsäpuita, kuten kuusia, mäntyjä tai koivuja. Korkeintaan omenapuun korkuisista on vähiten varjostushaittaa naapureille. Pääosan pihan kasvillisuudesta tulee olla alueelle tyypillisiä lajeja, kotimaisia lehti- ja havupuita ja -pensaita. Mittarikadun päässä sijaitsevalla tontilla on tarkoitus säilyttää nykyinen mäntyryhmä.

Tonttien aitaaminen

Tontinrajat saa aidata ainoastaan pensasaidalla. Jos tontti on tarve aidata esimerkiksi kotieläimen tai leikkivien lasten vuoksi, tulee se tehdä kapearakenteisella ja kasvillisuuteen sopivin värein maalatulla metalliverkkoaidalla siten, että metalliverkkoaita sijaitsee tontin sisäpuolella ja sen ulkopuolelle istutetaan pensasaita vähintään yhtä korkeana, kuin teräsverkkoaita. Jos aidasta tulee yhteinen naapurin kanssa, on valinnasta syytä päästä yhteisymmärrykseen. Kadun vierustan aidan suunnittelussa on myös huomioitava aurauslumet. Valinnassa on syytä kiinnittää huomiota myös juuri- ja tyvivesojen muodostumiseen, lajin leveyteen, pitkäikäisyyteen ja kasvunopeuteen. Menestymisvyöhykettä ei sovi unohtaa.

Täydellisen näkösuojan saa noin 180 cm korkuisella aidalla. Sopusuhtainen leikattu aita kapenee ylöspäin, näin se ei kerää talvella lunta, varjosta alaosan oksia ja on helpompi leikata. Tuuheaksi kasvatettava pensasaita vaatii säännöllistä leikkaamista, kun vapaasti kasvavien pensasaidanteiden hoidossa keskitytään vain kuivuneiden tai vaurioituneiden oksien poistamiseen. Istutuksia suunniteltaessa on kuitenkin otettava huomioon, että risteysten näkymäalueita ei saa peittää. Risteyksen viereisten aitojen tulee olla korkeintaan 0,6 metriä korkeita. Myös muut istutukset tulee pitää näkymäalueella matalina.

Leikattavia pensaita:

Isotuomipihlaja

(*Amelanchier spicata*)

Isotuomipihlaja on nopeakasvuinen, pystyhaarainen ja terve pensas. Se viihtyy aurinkoisella ja puolivarjoisella paikalla, ei ole kovin vaativa maan suhteen ja kestää hieman kuivuuttakin. Valkoiset kukat avautuvat jo toukokuussa ja tuoksuvat miedosti. Syötävät siniset marjat kypsyvät syksyllä. Lehdistö on syksyllä oranssinkeltainen. Sopii hyvin vapaasti kasvavaksi aidanteeksi. Sietää myös alasleikkauksen.
Korkeus: 3-5 m, leveys: 3,5 m
Vyöhyke: I-VIII
Istutusväli: leikattava aita: 30 cm, vapaasti kasvava aidanne: 70–110 cm

Siperianhernepensas

(*Caragana arborescens*)

Siperianhernepensas sopii sekä aurinkoon, että puolivarjoon. Se kukkii runsaasti keltaisin kukin kesäkuussa. Kasvuvauhti on melkoinen: viidessä vuodessa 1,5 m. Se suorastaan pitää 3-5 vuoden välein alasleikkauksesta. Laji kestää kuivahkoakin maata. Etenkin Etelä-Suomessa sen kiusana on härmäsieni.
Korkeus: 3 m, leveys: 1,5-2 m
Vyöhyke: I-VI
Istutusväli: leikattava aita: 25 cm, vapaasti kasvava aidanne: 60-100 cm

Kiiltotuhkapensas

(*Cotoneaster lucidus*)

Kiiltotuhkapensaalla on nimensä

mukaisesti kiiltävät, tummanvihreät lehdet, jotka saavat syksyllä kirkkaan, oranssipunaisen syysväriyksen. Versot ovat pystyt ja tiheät, mutta melko hennot. Kesäkuussa pensaassa on vaatimattomia punertavan valkoisia, mitättömiä kukkia ja syksyllä syömäkeltovottomia mustia luumarjoja, jotka jäävät usein oksiin talveksi. Pensas viihtyy auringossa ja puolivarjossa ja kasvaa viidessä vuodessa noin metrin. Pensas ei kestä savimaata, seisovaa vettä, tiesuolaa, aurauksien painoa eikä myöskään alaslaukkausta. Sen sijaan kuivuus, tuuli, ilmansaasteet ja varjostus eivät kasvia häiritse. Korkeus: 1,5-2 m, leveys: 1,5-2 m Vyöhyke: I-VI Istutusväli: leikattava aita: 20-25 cm, vapaasti kasvava aidanne: 60-100 cm

Aitaorapihlaja

(Crataegus grayana)
Aitaorapihlajaa käytetään yleensä leikattuna aitana. Se kasvaa nopeasti ja kestää hyvin jopa paahdetta. Aivan syvään varjoon sitä ei kannata istuttaa. Se sopii kyllä yksittäispensaaksikin. Valkoinen kukinta ajoittuu kesäkuuhun ja punaoransseja marjat ilmaantuvat syksyllä. Oksissa on jopa 5 cm mittaiset pistävät oraat. Kasvutapa on leikkauksen ansiosta hyvin tiheä. Kalkitussa ja ravinteikkaassa maassa sen lehdet voivat kasvaa jopa kämmenen kokoisiksi. Korkeus: 3-5 m, leveys: 2 m Vyöhyke: I-V Istutusväli: leikattava aita: 20-25 cm, vapaasti kasvava aidanne: 60-100 cm

Taikinamarja

(Ribes alpinum)
Taikinamarjan lehdet puhkeavat todella varhain keväällä. Pensas on luonnostaan tiheä ja pystykasvuinen. Se kestää hyvin lumen painoa, tuulta ja tiesuolaa. Se on myös nopeakasvuinen: kasvaa viidessä vuodessa yli metrin. Lehtien syysväri on keltainen. Kellanvihreät kukat houkuttelevat mm. perhosia. Punaiset marjat ovat syötäviä, mutta mauttomia. Pensas vaatii säännöllistä leikkaamista, koska se tulee nopeasti risuiseksi, kestää hyvin myös alaslaukkauksen. Se sopii mainiosti korvaamaan arkaa puksipuuta rajaitana. Korkeus: 1-1,5 m, leveys 0,7-1,2 m Vyöhyke: I-VII Istutusväli: leikattava aita: 25 cm, vapaasti kasvava aidanne: 60-100 cm

Valkolumimarja

(Symphoricarpos albus var. laevigatus)
Valkolumimarja on melko nopeakasvuinen ja leveä pensas. Kasvaa kolmessa vuodessa noin metrin korkuiseksi. Pensas tekee runsaasti juurivesoja. Lehdet puhkeavat varhain keväällä, ja ovat kauniin keltaiset syksyllä. Kukki pitkään heinäkuulta syyskuulle, punavalkoinen kukka on kuitenkin melko vaatimaton. Kauniit valkoiset marjat pysyvät pensaassa pitkälle talveen. Suosii tuoretta maata, mutta kestää kuivassakin eikä ole mitenkään vaativa kasvualustan suhteen. Sopii myös tienvarsille, koska kestää tiesuolaa. Menestyy auringosta varjoon. Tulee melko pian risuiseksi, joten leikataan 5 vuoden välein. Korkeus: 1-1,5 m, leveys: 1-2 m Vyöhyke: I-V (VI) Istutusväli: leikattava aita: 30 cm, vapaasti kasvava aidanne: 50-100 cm

Muita leikattavaksi pensasaidaksi sopivia kasveja ovat mm. **pihasyreeni** (Syringa vulgaris), **unkarinsyreeni** (Syringa josikaea), **koivuangervo** (Spiraea betulifolia), **kääpiöpunapaju** (Salix purpurea 'Nana'), **koriste-** (Aronia x prunifolia) **ja marja-aronia** (Aronia Prunifolia-ryhmä), **japaninhappomarja** (Berberis thunbergii) sekä arka **isopuksipuu** (Buxus sempervirens).

Vapaasti kasvavia lehtipensasaidanteita:

Aidanteessa voi myös kasvaa useita erilaisia pensaita: näin saadaan kukintaa jatkettua vaikka läpi kesän ja erilaiset lehdistön muodot ja värit tuovat ryhmään vaihtelua ja liikettä. Mikään ei myöskään estä yhdistämästä havuja ja lehtipensaita. Monilajinen pensasaita selviää myös taudeista tai talvivaurioista pienemmällä näkyvillä vaurioilla.

Hansaruusu

(Rosa Rugosa-ryhmä 'Hansa')
Hansaruusua käytetään paljon julkisilla alueilla. Pensas on terve ja voimakaskasvuinen. Runsas liilanroosa, tuoksuva kukinta on runsainta heinäkuun alussa, mutta suuria kukkia aukeaa, saman vuoden versoihin, myöhäiseen syksyyn asti. Juurivesoja kasvaa kohtalaisesti. Lehdet ovat kiiltävät, ja niillä on kaunis keltainen syysväri. Kiulukat ovat oranssinpunaiset. Pensas viihtyy auringossa. Nuorennetaan poistamalla vanhimpia versoja, kestää myös

alastleikkauksen.

Korkeus: 1,5-2 m, leveys: 1,8 m

Vyöhyke: I-VI

Istutusväli: vapaasti kasvava aidanne:
60-90 cm

Norjanangervo

(Spiraea 'Grefsheim')

Norjanangervo on yksi Suomen yleisimmistä pensaista. Sen runsas keväinen kukinta ja helppohoitoisuus tekevät siitä suosittua. Se on terve ja melko vaatimaton kasvualustan suhteen. Valkoinen, edellisen vuoden versoilla tapahtuva, lyhyehkö kukinta ajoittuu touko-kesäkuun vaihteeseen. Runsaasti tyviversoja. Versot eivät oikein kestä auralumia, sen sijaan tuulen ja ilmansaasteiden kestävyys on hyvä. Pensas viihtyy parhaiten auringossa, mutta myös puolivarjossa. Nuorennetaan poistamalla vanhimpia versoja, kestää myös alastleikkauksen. Korkeus: 1-1,5 m, leveys: 1-1,5 m
Vyöhyke: I-VI
Istutusväli: vapaasti kasvava aidanne:
60-90 cm

Viitapihlaja-angervo

(Sorbaria sorbifolia)

Viitapihlaja-angervo on terve, pysty- ja nopeakasvuinen pensas. Suuret, pihlajaa muistuttavat lehdet puhkeavat aikaisin. Kermanvalkoinen, saman vuoden versoilla tapahtuva, kukinta jatkuu melko pitkään heinäkuulta elokuulle. Pensas pitää kosteasta ja viihtyy sekä auringossa että puolivarjossa. Se menestyy jopa savimaassa. Leviää maarönsyillä ja muodostaa laajoja ryhmiä. Kestää alastleikkauksen. Korkeus: 1,5-2 m, leveys: 2-3 m
< Vyöhyke: I-VIII
Istutusväli: vapaasti kasvava aidanne:
60-100 cm

Puistosyreeni

Syringa x henryi)

Puistosyreenin kasvutapa on melko leveä. Kesä-heinäkuun vaihteessa (hieman pihasyreenin jälkeen) kukkivat kukat ovat valkoisia tai vaaleanpunaisen tai violetin eri sävyissä. Kukinnot ovat näyttävät, koska kukan teriön liuskat avautuvat kunnolla. Viihtyy auringossa ja puolivarjossa, ravinteikkaassa maassa. Pensas on nopea-, voimakas- ja reheväkasvuinen. Juurivesoja ei kasva, tyvivesoja sen sijaan kasvaa runsaasti. Sietää jonkun verran tiesuolaa. Sopii aidanteeksi. Lajikkeita mm. lähes puhtaanvalkoinen 'Tammelan Kaunotar', tummanvioletti 'Ainola' ja suuri- ja nuokkuvakukintoinen, lilanpunainen

'Julia'.

Korkeus: 2-4 m, leveys 3 m

Vyöhyke: I-VII (VIII)

Istutusväli: vapaasti kasvava aidanne:
60-100 cm

Pihasyreeni

(Syringa vulgaris)

Pihasyreeni kukkii eri sävyisin violetein tai valkoisin tuoksuvin terttukukinnoin juhannuksen tienoilla. Se viihtyy aurinkoisella tai puolivarjoisella paikalla ravinteikkaassa maassa. Syreeni on hieman hidaskasvuinen. Kasvutapa on pysty ja oksat paksut ja jäykkähaaraiset. Juuristo on syvä ja juurivesoja kasvaa runsaasti. Lehdistöllä on keltainen syysväri ja lehdet varisevat melko myöhään. Sopii yksittäispensaaksi ja leikkaamattomaksi aidanteeksi. Korkeus: 2-5 m, leveys: 1,5-4 m
Vyöhyke: I-VI
Istutusväli: vapaasti kasvava aidanne:
60-100 cm